

SOIDEN KÄYTÖN JA SUOJELUN YHTEENSOVITTAMINEN MAAKUNNASSA

Kommenttipuheenvuoro soidensuojelun
täydennysohjelman aloituseminaarissa
29.1. 2013

Projektipäällikkö Ismo Karhu



Soiden käytön maakunnallinen suunnittelu edellyttää yhteensovitusta 1

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (MRL):

"...edistetään luonnon virkistyskäyttöä..."; "edistetään luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä"; "edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista..."

"Otettava huomioon turvetuotantoon soveltuvat suot ja sovitettava yhteen tuotanto- ja suojelutarpeet."; "...ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita..."; "...otettava huomioon suoluonnon monimuotoisuuden... sekä taloudellisuuden asettamat vaatimukset."

VN:n periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta tähtää yhteensovittamiseen laajasta, ekosysteemipalvelujen näkökulmasta - maakuntakaavoitukselle merkittävä vastuu

Soiden käytön maakunnallinen suunnittelu edellyttää yhteensovitusta 2

Asukkaiden mielipiteet soiden suojelusta ja talouskäytöstä jakautuvat P-P:lla:

Suurin osa kannattaa muuttavan käytön ja suojelun yhteensovittamista

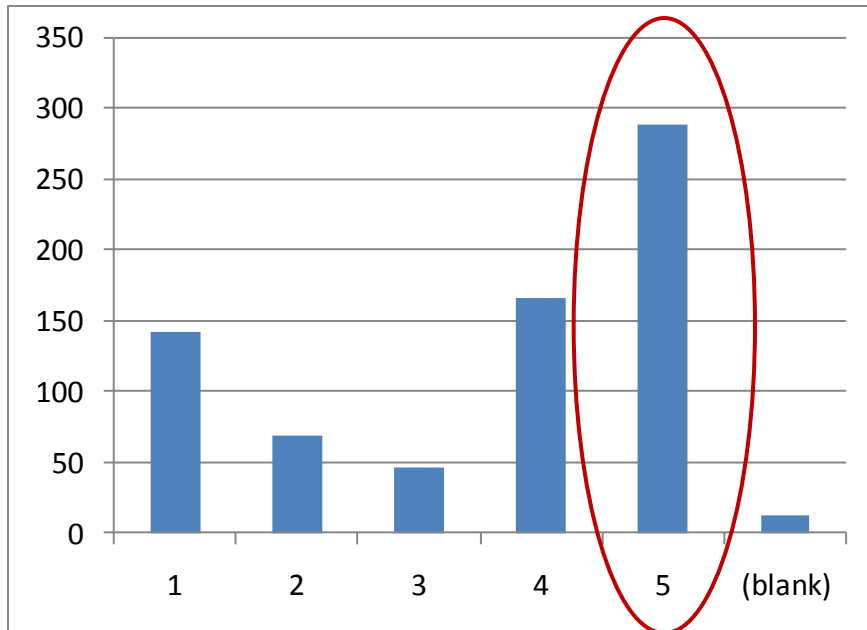
Joukossa myös jyrkkiä asenteita (molemmissa päissä)

Seuraavassa 2 kuvaa kahden erilaisen kyselyn suuntaa antavista tuloksista (*Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi-Kainuun suo-ohjelma – hankkeen Metlan osatyöstä*)

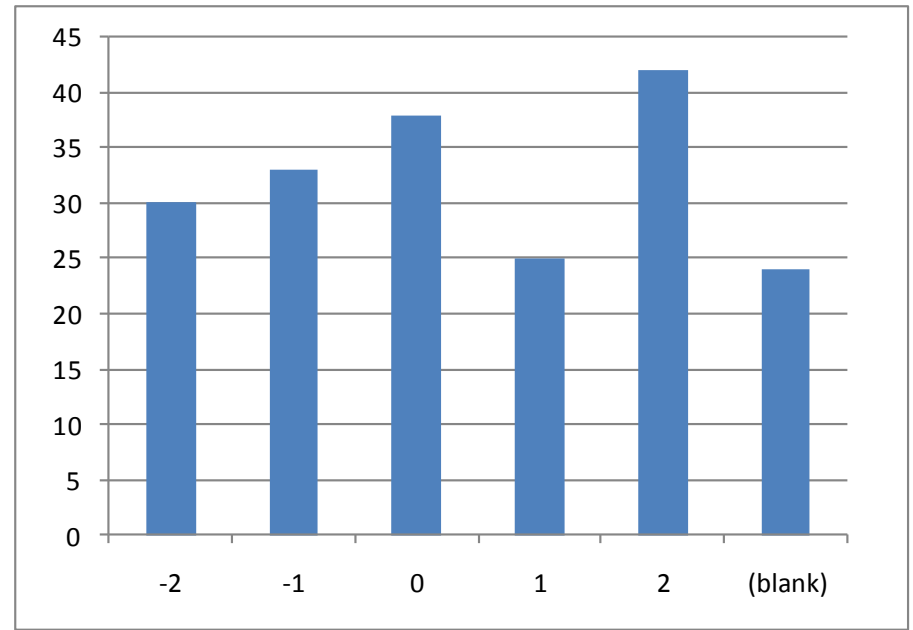


Turvetuotanto loppuu hiljalleen

Nettikysely, n = 724



Postikysely 1, n = 192



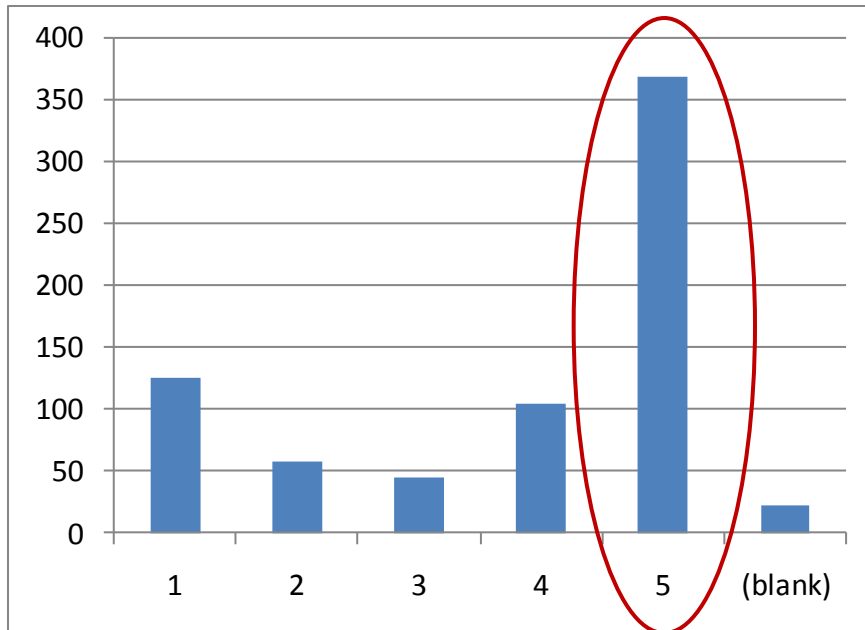
- 1 = täysin eri mieltä
- 2 = eri mieltä
- 3 = ei samaa eikä eri mieltä
- 4 = samaa mieltä
- 5 = täysin samaa mieltä

Molempien kyselyjen asteikko 1-5

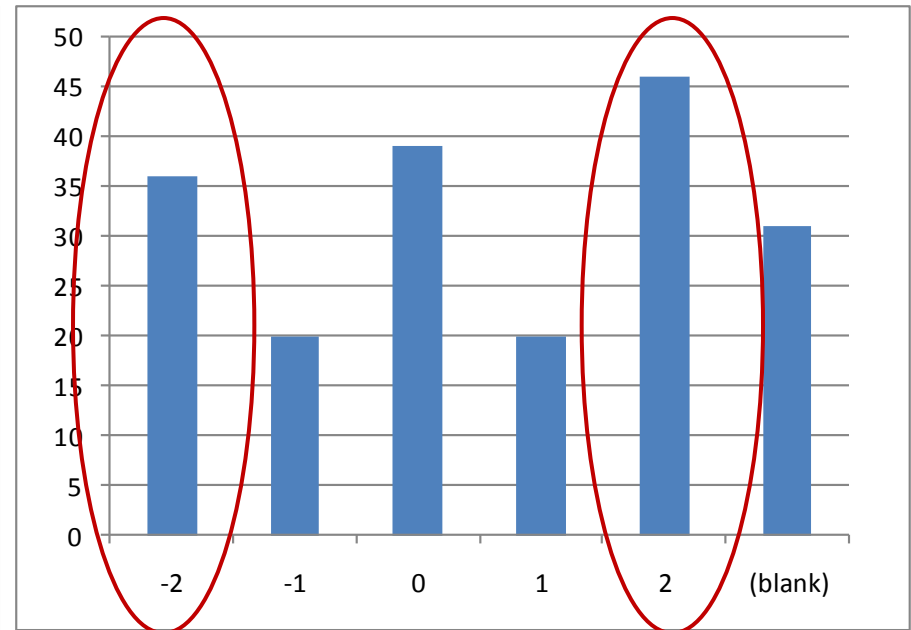


Suojelun määrää lisätään runsaasti

Nettikysely, n = 724



Postikysely 1, n = 192



- 1 = täysin eri mieltä
- 2 = eri mieltä
- 3 = ei samaa eikä eri mieltä
- 4 = samaa mieltä
- 5 = täysin samaa mieltä

Molempien kyselyjen asteikko 1-5



Asenneilmapiirin tekijät P-P:n selvitysten valossa

- Suoluonnon voimakas muutos tiedostetaan, erityisesti seuduilla joissa ollut paljon suoluontoa ja joka on muuttunut paljon => suoluonnon tilan parantamiselle kokonaisuudessaan laaja hyväksyntä
- Soiden talouskäytön jatkuminen nähdään edelleen tärkeänä, erityisesti seuduilla joissa sillä on merkitystä
- Muuttavan käytön aiempaa tarkemmat reunaehdot hyväksytään samaan tapaan kuin suostrategiassa
- Maanomistajien suhtautuminen soidensuojeluun rauhallista ja asiallista
- Seuraavien painotus on kasvanut: soiden käytön vesistövaikutukset, soiden matkailukäyttö, ilmatorooli nousussa mutta rajoittuu vielä asiantuntijoihin
- Perinteinen virkistyskäyttö on hieman vähentynyt mutta edelleen tärkeä, hiljaisuuden merkitys kasvanut

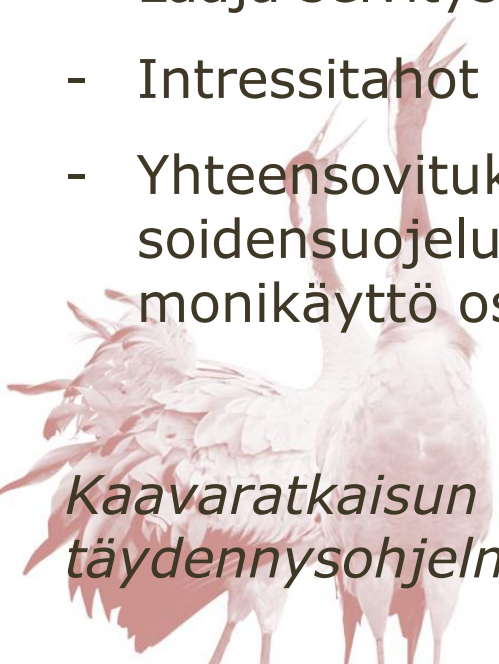
Soiden käytön yhteensovitusmenettely, Pohjois-Pohjanmaa

Tausta: suomaakunta ja käyttöintressien ristiriitoja, suostrategiasta tukea

Menettely (2010-2013):

- Laaja selvitys soiden käytöstä
- Intressitahot mukana
- Yhteensovituksen kannalta keskeiset osat kaavaratkaisuksi: soidensuojelu-turvetuotanto, jälkikäyttö, vesiensuojelu, monikäyttö osin

Kaarvaratkaisun toteuttaminen osin soidensuojelun täydennysohjelman varassa



Mitä soidensuojelun täydennysohjelmalta odotetaan alueilla?

- Ohjelman riittävää laajuutta, jotta se voi muodostua todelliseksi yhteensovitustekijäksi – 'puolivirallista' kohdelistaa vältettävä
- Osallistavaa, avointa valmistelutapaa
- Etenkin alueille leimallisten suoluontopiirteiden ja asutuksen lähikohteiden turvaamista: identiteetti, matkailu
- Yhteensovituslupaa tapauksissa, joissa suon erityiset luonnonarvot ja alueellisesti tärkeät hankkeet kohtaavat
- Totutustapaa joka sallii virkistyskäytön, metsästyksen yms. käytön jatkumisen pääsääntöisesti
- Selkeyttä suhteessa alueiden ulkopuoliseen toimintaan, mm. vesitalouden järjestelyt
- Asiallista, ripeää korvausmenettelyä

Kuinka maakunnat voivat tukea täydennysohjelman valmistelua?

- Antamalla käyttöön suoluontoaineistonsa
- Tekemällä yhteistyötä ELY-keskusten kanssa uusissa luontoselvityksissä niissä maakunnissa, joissa suoluontoon liittyvää kaavoitusta on vireillä
- Tiedotus alueella





Kiitoksia!

Kuva: Valtteri Hyöky